

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Mfv.IV.10.133/2024/12.

A tanács tagjai:

Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Dr. Dzsula Marianna bíró
Dr. Pataki Árpád bíró
Véghe dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A személyesen eljáró felperes:

név (cím)

Az alperes:

név1 (cím1)

Az alperes képviselője:

Dr. Szikszai Tünde ügyvéd (cím2)

A per tárgya:

Munkaviszony megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Mf.I.40.018/2024/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 3.M.70.043/2022/56.

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Ítéltábla Mf.I.40.018/2024/8. számú ítéletének felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen meg az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 178.800 (százhetvennyolcezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás

[1] A felperes 2021. október 1-től portás/telepőr munkakörben állt alkalmazásban az alperesnél, havi alapbére 330 827 forint volt. Munkaideje egyenlőtlen munkaidő beosztással, napi 12 óra alapulvételével, hat havi munkaidő keretben került meghatározásra előzetes vezénylés alapján, munkavégzésének helye a név2 telephelyén volt. A munkarendet az alperes 7 napos munkahét alapulvételével határozta meg azzal, hogy a szolgálat zavartalan ellátása érdekében a felperes napi 24 órára is beoszthatóvá vált. A felperes a munkaszerződés megkötését követően egyéb kereső tevékenységet nem folytatott, a munkaviszonyból származó bérjövödelmen kívül más jövedelme nem volt.

[2] név3, portás szolgálatvezető 2022. március 8-án elektronikus levelet írt az alperes ügyvezetőjének, amelyben többek között jelezte, hogy a felperes 2022. április 3-án választási szavazatszámoló bizottsági tag lesz a Bács-Kiskun Vármegyei II. sz. OVK 88. sz. választókerületben. Ez igazolt távollét, nem szabadság, a munkabér költségét a választási szerv téríti. Az érintett napok 2022. április 2., 3. és 4., amelyből a felperesnek szolgálattal érintett napja 2022. április 3., amelyre helyettesítőt kell biztosítani. Jelezte továbbá, hogy 2022. március 30-ra szabadság miatt helyettesítőt kellene találni.

[3] Az ügyvezető még ezen a napon elektronikus levélben válaszolt a szolgálatvezető részére, amely szerint a felperes távolmaradását abban az esetben nem tekinti csak szabadságnak, amennyiben a választási szerv tájékoztatást ad arról, hogy a költségeket téríti és milyen összegben.

[4] A felperes 2022. március 19-én telefonon kereste meg az alperes alvállalkozóját, név4t. Kérte tőle, hogy járjon közbe az ügyvezetőnél a szabadságok kiadása érdekében. Tájékoztatta arról, hogy az ügyvezető megtiltotta, hogy telefonon vegye fel vele a kapcsolatot, ezért kéri a közvetítését. Elmondta azt is, hogy amennyiben jogaik megóvásához szükséges, úgy munkaügyi hatóság segítségét kéri. Utalt arra, hogy mindent meg fog tenni

annak érdekében, hogy az alperest elküldjék a név2 telephelyéről. A szabadság kiadás kapcsán az alperes azon elvárása, hogy a 24 órás szolgálatot követően 12 pihenő óra elteltével újabb 12 órás szolgálatot lássanak el egymást váltva azért, hogy a harmadik kolléga szabadságát igénybe vehesse, életkoruknál fogva is megterhelő.

[5] név4 még ezen a napon tájékoztatta az alperesi ügyvezetőt a felperessel történt beszélgetésről, amelyet úgy tolmácsolt, hogy a felperes lényegében fenyegetést fogalmazott meg az alperessel szemben.

[6] 2022. március 21-én az alperes ügyvezetője vezetői megbeszélést tartott, amelyen név4 is jelen volt. Ennek során felhívták a szolgálatvezetőt, aki közölte, hogy a felperes elbeszélése alapján tud arról, hogy már gyűjti az információt az alperessel szemben, illetve a felperes azzal kérkedett, hogy nagyon jó kapcsolatai vannak a munkaügyi bíróságon, van mentora és tudja mit kell tenni, mert már a korábbi munkáltatójával szemben is megnyerte a pert.

[7] A felperes 2022. március 22-én találkozott a telephelyen egy férfivel, aki elmondása szerint szombaton felvételi elbeszélgetésre hivatalos. Ezt követően a felperes felhívta név3 szolgálatvezetőt telefonon és indulatosan számon kérte, hogy nem állt ki kollegái mellett, kifogásolva a minimális munkavállalói szolidaritást. Szemére vetette, hogy a szabadság kiadása érdekében sem járt el az alperes ügyvezetőjénél, ami miatt közöttük indulatos szóváltás alakult ki.

[8] A felperes 2022. március 25-én e-mailben tájékoztatást kért az ügyvezetőtől, a portás/telepőr munkakör készenléti jellegéről. Kifogásolta, hogy a munkaruha tisztásához mosószert nem biztosítanak. Tájékoztatást kért továbbá a szabadság kiadásának rendjére vonatkozó munkáltatói utasításról, azok kiadásáról, továbbá magyarázatot kért a járőr tevékenység vonatkozásában. Nehezményezte azt is, hogy a havonta egy alkalommal kötelezően biztosítandó szabad hétvége szombat reggel 7 órától hétfő reggel 7 óráig kerül kizárásra. Kérte az ügyvezető válaszát, annak előre bocsátásával, hogy munkáját szereti és nem kívánja azt az esetleges félreértések vagy tájékozatlanság okán elhagyni.

[9] A felperes a fenti megkeresésére az alperestől választ nem kapott.

[10] Az alperes a felperes munkaviszonyát a 2022. március 29-én kelt azonnali hatályú felmondással megszüntette.

Az indokolás szerint a felperes 2022. március 19-én felhívta az alperes munkatársát, elmondta, hogy sokáig szeretne itt dolgozni, de nem az alperesi cég színeiben és mindent meg fog tenni, hogy ő itt legyen egy év múlva is, de az alperes már nem, mert megvannak az eszközei ahhoz, hogy kirúgassa a céget.

Kollégájának több ízben azt nyilatkozta, hogy megtesz mindent annak érdekében, hogy a munkáltatóját kirúgja szerződött partnere.

Kollégája szemtanúja volt annak, hogy a felperes saját, magánhasználatú telefonján üzleti titoknak minősülő dokumentumokat fényképezett le és vitt ki a szolgálati helyről, ezzel megsértve a munkaszerződés 12. és 15. pontját, azzal a szándékkal, hogy munkáltatójának kárára tegyen. A dokumentumok között olyan iratok is kivetelre kerültek a szolgálati helyről, amelyekkel személyiségi jogokat sértett a felperes, mert más kollégák személyes adatait is tartalmazza.

2022. március 27-én erősen megfenyegette kollégáját, hogy baja lesz, ha így folytatja és egy perc nyugta sem lesz az elkövetkezendő két évben.

[11] A felperes az azonnali hatályú felmondás napján a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály Munkaügyi és Munkavédelmi Ellenőrzési Osztályához panaszbejelentést és közérdekű bejelentést tett. A

lefolytatott vizsgálat eredményeként az alperessel szemben a hatóság 2022. szeptember 5-én kelt számú határozatában figyelmeztetés intézkedést alkalmazott. Kötelezte a felperes, név3, valamint név5 foglalkoztatottak vonatkozásában az Mt. 80. § (2) bekezdése alapján a munkaviszony megszűnésével kapcsolatos intézkedések megtételére. Megállapította, hogy az alperes a 2021. szeptember és 2022. március közötti időszakban a felperes és munkatársai vonatkozásában megsértette a napi munkaidő mértékére vonatkozó Mt. 92. § (2) bekezdésében foglaltakat, valamint a 109. §-ban meghatározott rendkívüli munkavégzés éves mértékére vonatkozó törvényi előírásokat, továbbá a szabadság kiadására vonatkozó Mt. 124. §-ában foglalt rendelkezéseket.

[12] A felperes távolléti díja a munkaviszony megszűnésekor havi bruttó 340 000 forint volt.

[13] A felperes 2022. március 17-én, 23-án és június 17-én a név6-nél egyszerűsített foglalkoztatás keretében 58 500 forint nettó munkabérre tett szert. 2022. május 3. és szeptember 19. között 498 190 forint álláskeresői segélyben és NYES-ben részesült.

[14] 2022. szeptember 13. napjától öregségi nyugellátásra vált jogosulttá, amelynek összege havi 200 325 forint.

[15] 2023. április 1-től teljes állású munkaviszonyból havi bruttó 232 000 forint munkabére származik, amely 2023. december 1-től bruttó havi 266 800 forintra emelkedett.

[16] 2022. április 28-tól a név2-nél udvaros tevékenységet végez egyszerűsített foglalkoztatás keretében, amely főállású tevékenysége és nyugdíja mellett jelenleg is fennáll.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[17] A felperes munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként 2 519 476 forint elmaradt jövedelem, mint kártérítés, valamint 3 000 000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

[18] Hivatkozott arra, hogy az azonnali hatályú felmondás indokolása nem felel meg a valóságnak és nem is okszerű.

[19] Álláspontja szerint a felmondás tartalma rágalmozó, becsületsértő volt, közlésének körülményei a jóhírnév sérelmét valósították meg.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására, a felperes perköltségben történő marasztalására irányult.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[20] A Kecskeméti Törvényszék az 58. sorszámu végzéssel kijavított 3.M.70.043/2022/56. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy a munkaviszony azonnali hatályú jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként fizessen meg a felperesnek 1.788.000 forint elmaradt jövedelem címén igényelt kártérítést. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 150.000 forint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a le nem rótt 225.170 forint eljárási részilletéket az állam viseli. Kötelezte az alperest, hogy fizessen

meg 106.000 forint részilletéket a magyar államnak, valamint 6.250 forint állam által előlegezett költséget a Kecskeméti Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívására.

[21] Az elsőfokú bíróság az azonnali hatályú felmondás jogszerűségét a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 78. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján vizsgálta.

[22] Ítéletének indokolása szerint a felperes tagadásával szemben név⁴ tanú nyilatkozata nem támasztotta alá az alperesi intézkedés indokolásában rögzített azon tényállítást, hogy a felperes szeretne még sokáig dolgozni a telephelyen, de nem az alperesi cégnek és mindent meg fog tenni, hogy egy év múlva is itt legyen, de az alperes már ne, mert megvannak az eszközei ahhoz, hogy „kirúgassa a céget”. Ezen kijelentés a felperes tagadásával szemben összességében nem nyert alátámasztást.

[23] A felperes alperest fenyegető kijelentései körében név³ tanúvallomása alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes a szabadság kiadással kapcsolatos problémákat többször is jelezte, kérte közbenjárását az ügyvezetőnél, ugyanakkor az időrendi történéseket tekintve azt állapította meg, hogy a felperes indulatos, emelt hangvétellű beszélgetése a tanúval nem a vezetőkkal való telefonbeszélgetés előtt, hanem azt követően történt. Az alperes az eljárás során nem bizonyította, hogy név³nak több ízben nyilatkozott a felperes arról, hogy mindent megtesz annak érdekében, hogy munkáltatóját „kirúgja” szerződött partnere, ilyen tartalmú nyilatkozatot a tanú nem tett, csak azt állította, hogy a felperes elbeszéléséből szerzett tudomást arról, hogy adatokat gyűjt az alperes ellen, mert munkaügyi bírósághoz fordul.

[24] Az elsőfokú bíróság értékelése szerint az alperesi intézkedés indokolásában szereplő felperesi közlés nem minősíthető fenyegetésnek. Rámutatott arra, hogy a következetes ítélkezési gyakorlat szerint, a munkáltató és munkavállaló közötti jogviszonyban valamely magatartás vagy kötelezettségszegés miatt a jogszerű eljárás kilátásba helyezése nem minősül jogellenes fenyegetésnek.

[25] A 2022. március 25-én kelt alperesi ügyvezetőnek megküldött levél tartalmában nem fogalmazott meg olyan közlést, amely ártalmat, megtorlást, hátrányt helyezett kilátásba.

[26] Kifejtette, hogy a tanúvallomások azt sem igazolták, hogy a felperes üzleti titkokat tartalmazó dokumentumok lefényképezésével, a szolgálati helyről való kivittel, továbbá a céges e-mail címről magán e-mail címre küldött levelekkel, a kollegák adatait tartalmazó fényképfelvételekkel üzleti titoksértést követett el. Rámutatott arra, hogy utóbb az alperesi ügyvezető is pontosította az intézkedésben szereplő állítását, amelynek értelmében a szolgálatvezető maga nem látta, csak a felperes kérkedett azzal, hogy adatokat gyűjt és fényképeket készít a céges iratokról. Az alperes az elsőfokú eljárás során nem igazolta, hogy milyen üzleti és személyes adatokat tartalmazó iratok kerültek a felpereshez.

[27] A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen nem nyert bizonyítást az sem, hogy 2022. március 27-én a felperes név³ szolgálatvezetőt megfenyegette azzal, hogy baja lesz, ha így folytatja és egy perc nyugta sem lesz az elkövetkezendő két évben. Mindösszesen az nyert bizonyítást, hogy 2022. március 22-én köztük emelt hangvétellű, indulatos telefonbeszélgetés zajlott. A tanúvallomás is tartalmazta, hogy a felperes fenyegetése arra irányult, hogy hatósághoz, munkaügyi bírósághoz fordul, adott esetben a kollégát is anyagi kár érheti, amelyet pontosan azonban nem fogalmazott meg.

[28] A fentieket összességében értékelve az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy az alperes nem bizonyította az Mt. 78. § (1) bekezdés a) és b) pontjában hivatkozott indokok valóságát, vagyis azt, hogy a felperes munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegte,

illetve olyan magatartást tanúsított volna, amelyre tekintettel a jogviszony már nem volt fenntartható.

[29] Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget az intézkedést követő, az alperessel szemben folytatott több munkaügyi ellenőrzésnek és annak sem, hogy a felperes a munkaviszonya megszüntetését követően név³ ellen becsületsértés vétsége miatt pótmagánvádas eljárást indított.

[30] A sérelemdíj iránti igény tárgyában rámutatott arra, hogy az azonnali hatályú felmondás tartalma és a közlés körülményei nem igazolták a felperes személyiségi jogainak megsértését, ezért a keresetet e körben elutasította.

[31] A peres felek fellebbezése alapján eljáró Szegedi Ítéltábla az Mf.I.40.018/2024/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte az alperest 143.040 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére és megállapította, hogy a 217.315 forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

[32] A másodfokú bíróság a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti anyagi jogi felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság hibásan hagyta figyelmen kívül név⁴ tanúvallomását, amely szerint a felperes „azt mondta, azon lesz, hogy a név¹-t elküldjék onnan, hogy milyen eszközzel azt nem nevezte meg”. Az ítéltábla ezért az elsőfokú ítélet indokolásából mellőzte annak megállapítását, hogy a vitatott kijelentés megtörténteire vonatkozó indok nem minősült valósnak, ugyanakkor egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy e kijelentés nem minősült fenyegetésnek.

[33] Érvelése szerint a felperes az olyan tartalmú kijelentéssel, amely szerint célja a munkáltatója szerződéses kapcsolatának felszámolása, ugyan lényegében gazdasági érdeksérelem okozását helyezi kilátásba, ezzel azonban még ténylegesen nem valósítja meg az Mt. 8. §-ában tiltott, munkáltató jogos gazdasági érdekét veszélyeztető magatartást, amely csak akkor lenne megállapítható, ha a felperes valóban és bizonyítottan tett volna lépéseket – akár eredménytelenül is – az általa állított cél elérése érdekében. Ilyen konkrét magatartást azonban a munkáltató sem rótt fel a felperesnek az azonnali hatályú felmondás indokolásában, ezért az a perben akkor sem lenne vizsgálható, ha az alperes erre vonatkozó tényállítást tett volna.

[34] A másodfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes munkaviszonyának megszüntetését követően az alperes név²vel fennállt szerződéses kapcsolata megszűnt, mert egyrészt a munkáltató ilyen következmény okozását nem róta fel intézkedésében, másrészt mert abból önmagában nem lehet következtetni a szerződéses kapcsolat megszűnése és a felperes azonnali hatályú felmondásban rögzített és a fentiek szerint valósnak minősülő magatartása közötti okozati összefüggésre.

[35] A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezért a vizsgált kijelentés önmagában – többlettényállási elem hiányában – nem alapozhatja meg a munkavállaló munkaviszonyának azonnali hatályú megszüntetését, ugyanis nem meríti ki sem az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában szabályozott minősített kötelezettségszegést, sem a 78. § (1) bekezdés b) pontjában szabályozott egyéb, a munkaviszony fenntartását lehetetlenné tevő magatartást.

[36] Mindezekre figyelemmel az alperes azonnali hatályú felmondás jogát jogellenesen gyakorolta.

[37] A másodfokú bíróság a felperesösszegszerűségre és sérelemdíj megfizetésére irányuló fellebbezését is megalapozatlannak találta. Megállapította, hogy a munkaviszony megszüntetését követően az egyszerűsített foglalkoztatás címén megszerzett jövedelem kapcsán az elsőfokú bíróság helyálló következtetéssel állapította meg, hogy azt az Mt. 172. § (1) bekezdés b) pontja alapján levonásba kellett helyezni a felperest megillető kártérítés összegéből.

Nem találta megalapozottnak a felperes sérelemdíj tárgyában előterjesztett érvelését sem. Rámutatott arra, hogy a következetes ítélkezési gyakorlat szerint önmagában – többlet tényállási elem hiányában – a munkaviszony jogellenes megszüntetése jóhírnév sérelmét nem alapozza meg, még akkor sem, ha a munkaviszonyt megszüntető munkáltatói intézkedésben foglalt indokok valóságtartalma nem igazolódik.

A felülvizsgálati kérelem

[38] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet elsőfokú bírósági ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését, és a felperes keresetének elutasítását, valamint a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Pp. 263. §-ába, 279. §-ába, az Mt. 6. § (1)-(2) bekezdésébe, 7. § (1) bekezdésébe, 51. § (2) bekezdésébe, 64. §-ába, 69. § (1) bekezdésébe, 77. § (1) és (3) bekezdésébe, 78. § (1)-(2) bekezdésébe, 80. § (2) bekezdésébe, 82. §-ába, 83. §-ába, 166. §-ába, 169. §-ába, 170. §-ába, továbbá a 177. § rendelkezésébe ütközően jogszabálysértő.

[39] Az alperes elsődleges érvelése szerint az azonnali hatályú felmondás indokolása megfelelt a jogszabályban előírt feltételeknek. A munkáltatói intézkedés indoka a felperes munkáltatói utasítással történő nyílt szembeszegülése, az alperes nyílt becsmérlése és fenyegetése volt, ezért nem volt relevanciája annak, hogy a felperes egyéb megelőző magatartásait a munkáltató milyen mélységben vizsgálta. Ennek csak akkor lett volna jelentősége, ha a felmondási indokot ezen kivizsgált magatartások képezték volna. E körben az elsőfokú bíróság jogellenesen bővítette a bizonyíték mérlegelési lehetőségét, és emelt be olyan körülményeket, amit nem tehetett volna meg az irányadó jogszabályok alapján.

[40] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az alperesi tanúk nyilatkozatát helytelenül értékelte, illetve név³ tanú által feltárt és az elsőfokú bíróság előtt folyamatban volt magánvádas eljárást teljesen mellőzte annak ellenére, hogy annak tárgya a jelen felülvizsgálathoz is kapcsolódó kérdéskör volt. A magánvádas eljárást a felperes indította a tanúval szemben a perben tett valótlan kijelentése miatt, azonban a bíróság név³t jogerősen felmentette a felperesi vádak alól. Ennek tükrében a tanú által az alperesi munkáltató felé jelzett iratanyagok kifotózása és e-mail útján történő átküldése a felperes magán e-mail címére megvalósult, az azonnali hatályú felmondás erre vonatkozó indokolása tehát tényszerűen megállapítható.

[41] Az elsőfokú bíróság ezzel a ténnyel tisztában volt, ugyanakkor a bírósági eljárás szabályait megsértve, az alperes számára súlyos hátrányt jelentően nem értékelte.

[42] Az alperes álláspontja szerint a per során azt is bizonyította, hogy a felperes az alperesre becsmérő, fenyegető kijelentéseket tett. Az első- és másodfokú bíróság a felperes ezen kijelentéseit ugyanakkor csak véleménynyilvánításnak tekintette, amely teljes mértékben iratellenes és ellentétes az Mt. 8. § (3) bekezdésben megfogalmazott munkavállalói kötelezettséggel. Álláspontja szerint a munkavállalói szólásszabadság e körben túllépésre került, az alperest valós kár érte, mivel rövid időn belül valóban megszűnt a szerződése azon a telephelyen, ahol a felperes maga is dolgozott.

[43] Iratellenes a jogerős ítélet azon megállapítása is, hogy név⁴ tanú által előadottak nem elegendők az azonnali hatályú felmondás jogszerű értékeléséhez. név⁴ elfogulatlanul rendkívül részletes, mindenre kiterjedő nyilatkozatot tett, vallomása alátámasztotta a munkáltatói intézkedésben rögzítetteket. Érvelése szerint a másodfokú bíróság által helybenhagyott tényállás, és az ez alapján meghozott ítélet iratellenes, okszerűtlen, ezért jogszabálysértő.

[44] Tévesen hivatkozott továbbá a másodfokú bíróság arra is, hogy az azonnali hatályú felmondás körében az okszerűség nem vizsgálható, mivel az Mt. 64. § (2) bekezdésében megfogalmazott, a valóságot és okszerűséget előíró rendelkezés valamennyi munkaviszonyt megszüntető jognyilatkozatra vonatkozik.

[45] A felperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmét jogi képviselő nélkül terjesztette elő, jogi képviselő meghatalmazását a 6. sorszámú végzésében foglalt felhívás ellenére nem csatolta, ezért beadványa felülvizsgálati ellenkérelemként volt elbírálható. A felperes beadványában foglaltak ugyanakkor érdemben nem reagáltak a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra, ezért annak érdemi értékelését a Kúria mellőzte.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[46] Az alperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint megalapozatlan.

[47] A Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát. A (2) bekezdés szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[48] A Pp. 413. § (1) bekezdés *b)* pontja szerint a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi jogszabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja. A jogszabálysértés megjelölésének követelményrendszerét a Kúria – a korábbi bírói gyakorlatot megerősítve – a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK véleményben jelenítette meg. Az önmagában kötőerővel nem rendelkező kollégiumi vélemény 3. és 4. pontja szerint – amelyet Kúria jelen perben is irányadónak tekintett határozataival megerősített (Jpe.I.60.009/2022/10. [61], Mfv.IV.10.095/2023/7., Mfv.IV.10.098/2024/8., Pfv.IV.20.035/2023/7.) több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet többféle okból is támadja, vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel [PK vélemény 6. pont, Kúria Gfv.VII.30.577/2016/6., megjelent: BH2017.196.].

[49] A felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. Érdemben ugyanis csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja. Mivel a felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet, és nem az elsőfokú bíróság ítélete (Kúria Pfv.III.21.631/2019/5., Pfv.III.20.088/2020/3.), ezért a felülvizsgálati kérelemben az azt előterjesztő félnek az álláspontja szerint a másodfokú bíróság által a jogerős ítélet meghozatalakor elkövetett jogszabálysértéseket kell megjelölnie [Kúria Pfv.V.20.797/2016/11. (BH 2017.232.)]. Mindezek alapján a Kúria érdemben csak azokat a hivatkozásokat vizsgálta és értékelte, amelyek tartalmazzák a megsértett jogszabályhely pontos megjelölését és a jogszabálysértés megfelelő körülírását is.

[50] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében, annak kifejtése nélkül, állította az Mt. 6. § (1) és (2) bekezdése, 7. § (1) bekezdése, 51. § (2) bekezdése, 69. § (1) bekezdése, 77. § (1) és (3) bekezdése, 80. § (2) bekezdése, 83. §, 166. §, a 169. §, 170. §, 177. § megsértését, ezért azt a Kúria nem vizsgálta.

[51] Az alperes a felperes munkaviszonyát körülhatárolhatóan három indok alapján szüntette meg azonnali hatályú felmondással. Elsődlegesen a felperes név⁴sal 2022. március 19-én, másodlagosan név³ szolgálatvezetővel a vagyoni állásról folytatott telefonbeszélgetésekre, harmadrészt pedig üzleti titoknak minősülő dokumentumok lefényképezésére és adatok kiadására hivatkozott. A másodfokú bíróság az alperes fellebbezésében foglaltakra figyelemmel az intézkedés indokai közül kizárólag a név⁴sal folytatott telefonbeszélgetésben elhangzottakra tért ki, így – mivel a felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet – a Kúria is csak az ezzel összefüggő felülvizsgálati érvelést vizsgálhatta. Amely kérdéssel a korábban eljáró bíróságok, erre irányuló kérelem hiányában, nem foglalkozhattak, azzal kapcsolatban jogszabálysértést sem követhettek el.

[52] Az alperes az azonnali hatályú felmondásában azt rőta a felperes terhére, hogy a felperes 2022. március 19-én telefonon felhívta az alperes munkatársát, elmondta, hogy sokáig szeretne itt dolgozni, de nem az alperesi cég színeiben és mindent meg fog tenni, hogy ő itt legyen egy év múlva is, de az alperes már nem, mert megvannak az eszközei ahhoz, hogy kirúgassa a céget.

[53] A telefonbeszélgetésről név⁴ a 2024. január 11-ei meghallgatása során a tanács elnökének kérdésére az alábbi nyilatkozatot tette. "Kifejezetten az elhangzott ezen telefonbeszélgetés alkalmával, hogy a felperes azt mondta, hogy nem szeretne a név¹-nél dolgozni, de ott szeretne maradni továbbra is a név² telephelyén, és miután a két dolog üti egymást, azt mondta, azon lesz, hogy a név¹-t elküldjék onnan, hogy milyen eszközökkel azt nem nevezte meg".

[54] A vizsgált felmondási indok valóságának bizonyítását az elsőfokú bíróság sikertelennek minősítette. A jogerős ítélet a felülbírálat során ellentétes álláspontra helyezkedett, de a felperes bizonyított kijelentéseit nem minősítette fenyegetésnek. Az irányadó – felülvizsgálati kérelemmel nem támadott – tényállás szerint 2022. március 19-én a felperes részéről elhangzott: „mindent megtesz annak érdekében, hogy kirúgassa a céget”, „nem szeretne a név¹-nél tovább dolgozni, de ott szeretne maradni a név² telephelyén, azon lesz, hogy a név¹-t elküldjék onnan”. A másodfokú bíróság tehát a vitatott kijelentés megtörténtére vonatkozó indokot valósnak minősítette a másodfokú ítélet [103] bekezdésében. Nem találta valósnak annak elhangzását: „meg vannak az eszközei”.

[55] A bíróság Alaptörvény 28. cikkéből következő kötelezettsége, hogy a jogalkalmazás során a saját jogértelmezését a jog alkotmányos tartalmával összhangban alakítsa ki {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}. Az Alaptörvény rendelkezéseinek az egyes anyagi és

eljárási jogszabályokon keresztül kell érvényesülnie. Ebből következően az Alaptörvény egyes cikkeinek érvényesülését a perben irányadó jogszabályhelyek alkalmazásával összefüggésben kellett vizsgálni. Az Alaptörvényben védett alapjogok esetén a bíróságnak a jogszabályok által kijelölt értelmezési kereteken belül kell azonosítaniuk az eléjük kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, valamint a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmezniük {3112/2022. (III. 23.) AB határozat, Indokolás [25]}. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül jár el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban a jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvényellenes {3485/2022. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [36]}.

[56] A fentiekre tekintettel az azonnali hatályú felmondás jogszerűsége vizsgálatának szükségszerűen ki kellett terjednie arra: a felperesnek felrótt közlések tényállításnak vagy értékítéletnek minősülnek-e, annak mi volt az előzménye, tartalma, arra milyen módon és milyen körülmények között került sor.

[57] Az Mt. 8. § (2) bekezdése a munkavállaló munkaidején kívül tanúsított magatartását szabályozza, míg a 8. § (3) bekezdése a munkavállaló véleménynyilvánítási joga – a munkáltató jó hírnevét, jogos gazdasági és szervezeti érdekeit súlyosan sértő vagy veszélyeztető – korlátait határozza meg. A törvényszöveghez fűzött miniszteri indokolás szerint a munkavállaló véleménynyilvánítása nem korlátozható, ha az nem függ össze a munkaviszonnyal. Az adott esetben a felperes – az elsőfokú bíróság által megállapítottan és fellebbezéssel nem támadottan - a kifogásolt magatartást munkaidőn kívül tanúsította, és lényegét tekintve nem fenyegetést, csak egy olyan szándékot fogalmaz meg, amelynek végrehajtására, megtörténteire vonatkozó bizonyíték a perben nem áll rendelkezésre.

[58] Az elsőfokú bíróság ítélete [89] bekezdésében foglaltak szerint a felperes terhére rótt kijelentést 2022. március 19-én, általa kezdeményezett telefonbeszélgetés során, nem munkaidőben, hanem hétvégén, szombati napon tette, amikor éppen név4 az edzőteremben tartózkodott, és telefonját kihangosította. A felperes és név4 tanú nyilatkozata egyező volt arról, hogy egy kiegyensúlyozott hangvétellű beszélgetés zajlott közöttük. Ennek alapja az volt, hogy a felperes segítséget kért, hogy a munkakör készenléti jellege kérdéses, valamint a szabadság kiadásával kapcsolatban is problémák merültek fel, kérte a felperes a tanú segítő közreműködését. Ekkor hangzott el a tanú kérdésére a felperes részéről az irányadó tényállás szerinti mondat, amely nem minősül munkaviszonyból származó, jelentős mértékű vétkes kötelezettségzegésnek, mivel a felperes csupán kérdésre a véleményét mondta el, nem minősül továbbá olyan magatartásnak sem, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

[59] A perbeli jogvita alapjogi érintettsége az Alaptörvény IX. cikkében garantált véleménynyilvánítás szabadságához fűződik. Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A következetes alkotmánybírói gyakorlat értelmében azonban a szabad véleménynyilvánításhoz való jog csak felelősséggel gyakorolható, korlátját jelenti a valótlan tényállítás, külső korlátja pedig az emberi méltóság, a becsület és a jóhírnév védelme {36/1994. (VI.24.) AB határozat; 13/2014.(IV.18.) AB határozat, Indokolás [29] és [31]}.

[60] Az Alkotmánybíróság a 14/2017. (VI. 30.) AB (a továbbiakban: AB határozat) érdemi elutasító határozatában fejtette ki, hogy a munkajog általános magatartási zsinórmércéjének mely értelmezése állhat összhangban a véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos tartalmával. Kimondta: „A véleménynyilvánítás szabadsága a munka világában erősebb korlátok között érvényesülhet, és nem nyújt védelmet olyan munkavállalói nyilvános közlésnek, amelyek célja pusztán a munkáltató jó hírnevét, üzleti reputációját, kedvező piaci és kereskedelmi megítélését sértő, romboló kifejezések”. „Ezen kívül a munkavállaló

véleménye akkor sem élvezi a véleménynyilvánítás szabadságának oltalmát, ha célja a munkáltatója által képviselt értékrend, vagy értékalapú meggyőződést megtestesítő politika nyílt bírálata, megkérdőjelezése vagy aláásása” {ABh. Indokolás [33]}.

[61] A másodfokú bíróság ezért a kijelentés megtörténtének bizonyítottsága mellett jogszabálysértés nélkül vont le következtetést arra, hogy a felperes nyilatkozata nem alapozta meg az Mt. 8. § (2) és (3) bekezdésében tilalmazott munkavállalói magatartást, a munkáltató gazdasági érdekének veszélyeztetését.

[62] E körben az alperes megalapozatlanul kifogásolta a jogerős ítéletben megállapított tényállást és a bizonyítékok okszerűtlen értékelését is.

[63] A Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. E jogszabályhely megsértésére alapított felülvizsgálati érvelés a felülvizsgálati eljárás rendkívüli jogorvoslati jellegéből fakadóan nem vizsgálható, azaz a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás és a bizonyítékok újabb egybevetésére és értékelésére a felülvizsgálati eljárásban már nincs lehetőség. A Kúria csak azt vizsgálja, hogy az eljáró bíróságok a mérlegelés körébe vont adatok, bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutottak-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre. A bizonyítékok nyilvánvalóan okszerűtlen mérlegelésének hiányában a bizonyítékok ismételt egybevetésére (ún. felülmérlegelésére) a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség. Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni. Mindebből következően akkor van helye a bizonyítékok Kúria általi felülmérlegelésének, ha a jogerős ítélet bizonyítékértékelése iratellenes, okszerűtlen vagy logikai ellentmondást tartalmaz, és a bizonyítékokból csak egyfajta, a jogerős ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni. Ez az adott esetben nem volt megállapítható.

[64] Az alperes kellő alap nélkül kifogásolta az Mt. 64. § (2) bekezdésében foglalt okszerűség vizsgálatának mellőzését is.

[65] Az Mt. 64. § (1) és (2) bekezdései általános jelleggel szabályozzák a munkaviszonyt megszüntető jognyilatkozat indokolásával szemben támasztott követelményeket, azt, hogy annak valóságát és okszerűségét a nyilatkozattevőnek kell bizonyítani. Az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjaiban szereplő törvényi tényállási elemek – a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség szándékos vagy súlyos gondatlansággal történő jelentős mértékű megszegése – bizonyítása az okszerűséget eleve megalapozza, annak külön bizonyítása szükségtelen. Az adott esetben azonban az alperes sikertelenül bizonyította az Mt. 78. § (1) bekezdésében foglaltak fennállását, ami a Pp. 265. § (1) bekezdése értelmében a terhére esik. Az azonnali hatályú felmondás után történteknek a jogszerűség elbírálása szempontjából relevanciájuk nincs, hiszen az azonnali felmondás annak közlésével véglegessé válik és csupán az abban közöltek vizsgálhatóak.

[66] A fentiekre tekintettel Kúria a jogerős ítéletet a fentiek alapján – a felülvizsgálattal támadott részében – a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[67] Munkaidőn kívül, kollégával folytatott magán telefonbeszélgetés tartalma – többlet tényállási elem hiányában – nem ad alapot a munkaviszony azonnali hatályú megszüntetésére.

Záró rész

[68] A perveztes alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

[69] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles. A Kúria a fizetendő illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg. Tájékoztatja a Kúria az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó-és Vámhivatal 100320000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie; megfizetése során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[70] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét – a felperes kérelmére - a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján a 2025. április 9-én megtartott tárgyaláson bírálta el.

[71] E határozat ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. április 9.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró